

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

Improving the Employment Prospects for the Syrian Refugees and Host Communities
by High-Quality VET and Apprenticeship in Turkey

Türkiye'de Kaliteli Çıraklık ve Mesleki Eğitim Yoluyla
Suriyeli ve Ev Sahibi Topulukların İstihdam Erişimlerinin Kolaylaştırılması Programı

برنامج تسهيل توظيف السوريين والمجتمعات المضيفة من خلال التدريب والتعليم المهني
لمتلاب المهنة في تركيا

İMEP
İstihdam için Mesleki Eğitim Programı

CEVHER

İMEP 6 AYLIK HABER BÜLTENİ

İstihdam için Mesleki Eğitim Programı (İMEP)

www.imep.org

SAYI 01

MART 2021

İÇİNDEKİLER

4

ÖNSÖZ

Expertise France, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK), T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü ve EDUSER yetkilileri İMEP için neler söyledi?

6

İMEP HAKKINDA

Türkiye'deki eğitim ve istihdama dair son veriler nereye işaret ediyor? İşgücü piyasasının ihtiyaçları neler? İMEP hangi illerde ne gibi sorunların çözümüne yanıt arayacak?

10

BİZİ BİZ YAPAN ÖYKÜLER

Çıracak öğrencilerden usta öğreticilere, işverenlerden ebeveynlere kadar birçok kişinin çıracılık eğitimi deneyimlerine tanıklık ettik.

18

BUGÜNE KADAR NELER YAPTIK?

- Sosyal medya hesaplarımızı açtık
- İMEP web sitesini yayınladık
- 2020-2021 kayıt çalışmalarını desteklemek üzere iletişim kampanyası yürüttük
- İllerimizi belirledik
- İMEP tanışma ve bilgilendirme toplantıları yaptık
- İMEP 1. Yönlendirme Komitesi Toplantısını 29 Eylül'de gerçekleştirdik
- Resmi açılış etkinliğimizi 16 Aralık'ta çevrimiçi düzenledik
- COVID-19'un çıracılık eğitimine etkisini araştırdık

İMEP

İstihdam için Meslekî Eğitim Programı

24

ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEMDE BİZİ BEKLEYENLER

Önümüzdeki aylarda gerçekleştireceğimiz faaliyetleri sıraladık.

26

SAYILARLA İMEP

İMEP'in sayısal hedeflerini derledik.

28

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

Çocuk işçiliğine yönelik kavramları inceledik.

ÖNSÖZ

«Morallerimizi yüksek tutarak hedefimizi gerçekleştirmek için yoğun bir şekilde çalışmaya devam edeceğiz.»

JÉRÔME HEITZ, BÖLÜM BAŞKANI, EXPERTISE FRANCE BARIŞ, İSTİKRAR VE GÜVENLİK BÖLÜMÜ

Türkiye'nin, dünya üzerindeki en fazla mülteciye ev sahipliği yapan ülke olması başlı başına zorlayıcı bir durum. Bu durum, özellikle pandemiyle bir araya geldiğinde, hepimiz için çok daha zorlu bir hâl aldı. Ancak, Türkiye'de Kaliteli Çıracılık ve Meslekî Eğitim Yoluyla Suriyeli ve Ev Sahibi Toplulukların İstihdama Erişimlerinin Kolaylaştırılması Programı (İstihdam için Meslekî Eğitim Programı-İMEP) bu anlamda kendine güvenen bir program. Türkiyeli ve Suriyeli yetişkin ve gençlerin, meslekî eğitimler yoluyla istihdama erişimlerinin kolaylaştırılmasını amaçlıyor. Millî Eğitim Bakanlığı ile Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu'nun iş birliği ve destekleri olmaksızın İMEP'e dair adımları atmamız mümkün olmazdı. Ortaklarımızın bağlılığı ve program paydaşları arasındaki sinerjiden güç alarak, program uygulayıcıları Expertise France ve EDUSER Danışmanlık adına, morallerimizi yüksek tutarak hedefimizi gerçekleştirmek için yoğun bir şekilde çalışmaya devam edeceğiz.

Sizlerle ilk sayısını paylaştığımız bu bültenle hem bugüne kadar gerçekleştirdiklerimizi hem de önümüzdeki dönemde heyecanla gerçekleştireceğimiz program faaliyetlerini paylaşmak istedik. Şimdiden hepinize keyifli okumalar diliyorum.

«İMEP kapsamında, ülkemizdeki Suriyeliler dahil meslek öğrenmek isteyen tüm gençleri bu eğitimi almaya davet ediyoruz.»

AIŞE AKPINAR, PROGRAM KOORDİNATÖRÜ, EDUSER DANIŞMANLIK

Çıracılık eğitimi, mesleğin teorisinin okulda, pratiğinin ise işletmede bizzat görerek ve yaparak öğrenilmesi esasına dayanan bir meslekî eğitim türüdür. Bu yönüyle çıracılık eğitimi ülkemizde ve dünyada gençleri en hızlı ve en garantili biçimde istihdama hazırlayan eğitim modeli olarak kabul görmektedir. Bu sebeple İMEP kapsamında, ülkemizdeki Suriyeliler dahil meslek öğrenmek isteyen tüm gençleri bu eğitimi almaya davet ediyoruz. Bir yandan gençleri çıracılık eğitimine yönlendirirken öte yandan ailelerindeki yetişkinlere beceri kazandırarak ve/veya mevcut becerilerini geliştirip belgelendirerek istihdama erişimlerine yardımcı olmayı hedefliyoruz. İMEP çerçevesinde ayrıca meslekî eğitim merkezlerinde ve işletmelerdeki Suriyeli ve Türk gençlerin ve yetişkinlerin bir arada yaşama becerisini de geliştirecek ortak etkinlikler yapılacaktır. İMEP'in gücü, Avrupa Birliği'nin finansal katkısı ile iş ve eğitim dünyasını temsil eden iki sorumlu tarafın yani Millî Eğitim Bakanlığının ve TESK'in birlikte aynı amaca katkı vermek üzere bir araya gelmiş olmasıdır. Bu değerli birliktelik, Expertise France ve EDUSER'in uzun yıllara dayanan deneyimi ve teknik destek kapasitesi ile amacına ulaşacaktır.

«İMEP, gençlerin teknik bilgi ile donanmalarının yanı sıra, işgücü piyasasına katılımlarını kolaylaştıracak davranış biçimlerini edinmeleri için önemli bir fırsat.»

LIBOR CHLAD, BÖLÜM BAŞKANI, AVRUPA BİRLİĞİ TÜRKİYE DELEGASYONU FRIT BÖLÜMÜ

İMEP, Türkiye'deki Mülteciler için Mali Yardım Programı'nın 2. fazı çerçevesinde yürütülüyor. Biliyoruz ki birçok gencin umut ve fırsat arayışı devam ediyor. Biz bu gençler ve aynı zamanda yetişkinler için meslekî ve teknik eğitimi güzel bir başlangıç olarak görüyoruz. İMEP, gençlerin teknik bilgi ile donanmalarının yanı sıra, işgücü piyasasına katılımlarını kolaylaştıracak davranış biçimlerini edinmeleri için önemli bir fırsat. Yetişkinlerin ise iş dünyasıyla yeniden bağlantı kurabilmeleri ve başarılı bir eğitim sonrasında bu dünyaya tekrar giriş yapabilmeleri için bu programı çok anlamlı buluyoruz. Geçtiğimiz yıl yaşadığımız süreçten hepimiz olumsuz etkilendik. Fakat, bu dönemi programa dair planlarımızı iyileştirmek ve hazırlık yapmak için kullanabilir ve koşullar izin verdiğinde planlarımızı uygulamaya koymaya ve amaçladığımız üzere iyi sonuçlar elde etmeye başlayabiliriz. Bu doğrultuda, güçlü iş birliklerimiz aracılığıyla, sürdürülebilir sosyo-ekonomik destekler kapsamında fırsatlar sunmaya devam edeceğiz.

«İMEP ile ustalarımızı da eğiterek, meslekî eğitimin daha sağlam temeller üzerinde yükselmesini amaçlıyoruz.»

ÇETİN DEMİRKAZIK, GENEL SEKRETER YARDIMCISI, TÜRKİYE ESNAF VE SANATKÂRLARI KONFEDERASYONU (TESK)

Yaklaşık 338 bini kadın girişimci olmak üzere, 1 milyon 987 bin üyeye sahip güçlü bir camianın temsilcisi olarak bu programın tarafı olmaktan büyük gurur duyuyoruz. Başta çocuklarımız ve ülkemiz için titizlikle geliştirilmiş bir programı Millî Eğitim Bakanlığı ortaklığında yürütmek bizler için büyük bir mutluluk kaynağı oldu. Meslekî eğitim söz konusu olduğunda Türkiye'deki en önemli adreslerden biri TESK'tir. Biz, çırağın kalfaya, kalfanın da ustaya dönüştüğü köklü Ahilik kültürünün günümüzdeki temsilcisiyiz. Bu doğrultuda, İMEP ile geleceğimize daha büyük umutlarla bakabileceğimizi düşünüyoruz. Program dâhilinde ustalarımızı da eğiterek, meslekî eğitimin daha sağlam temeller üzerinde yükselmesini amaçlıyoruz. Türkiye'nin küresel ölçekte rekabet edebilmesi için insan kaynağının yetiştirilmesinde nitelikli meslekî ve teknik eğitim son derece önemlidir. Günümüzde gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde, insan kaynağının niteliğinin artırılması doğrultusunda meslekî eğitime yönelik politikalar geliştirmek ve uygulamak temel öncelik hâline gelmiştir. Dolayısıyla, İMEP çerçevesinde, önümüzdeki üç yıl boyunca yürüteceğimiz faaliyetler doğrultusunda, geleceğin iş dünyasının şekillenmesinde çok önemli bir rol oynayacağımızı düşünüyoruz.

«TESK iş birliğinde yürüteceğimiz İMEP ile mülteciler ve ev sahibi toplulukların sürdürülebilir geçim kaynaklarına ve istihdama erişimlerini kolaylaştırmayı hedefliyoruz.»

PROF. DR. KEMAL VARIN NUMANOĞLU, GENEL MÜDÜR, MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI MESLEKİ VE TEKNİK EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Türk milleti, sahip olduğu kadim bir geleneği bugün yine çok güçlü bir şekilde sergileyerek ve dünyada eşine az rastlanı bir örnek sunarak, savaştan kaçan ve hayatta kalma mücadelesi veren milyonlarca Suriye vatandaşına ev sahipliği yapmakta, yaralarını sarmaya devam etmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı olarak, rutin faaliyetlerimizi Suriyeli öğrencileri de göz önüne alarak planlıyor ve yürütüyoruz, ayrıca doğrudan onları hedefleyen çeşitli projeler aracılığı ile onların eğitim alanındaki sorunlarını gidermek üzere uzun süredir mesai harcıyoruz. Çıracılık eğitimi, herhangi bir nedenle eğitim sisteminin dışında kalmış gençlere hem eğitimlerine devam etme hem de istihdamda yer alarak aile gelirine katkıda bulunma imkânı vermektedir. TESK iş birliğinde yürüteceğimiz İMEP ile mülteciler ve ev sahibi toplulukların sürdürülebilir geçim kaynaklarına ve istihdama erişimlerini kolaylaştırmayı hedefliyoruz. İnsani krizlere yönelik kalkınma odaklı yaklaşım ancak uzun vadeli planlama, yerel ortaklarla iş birliği, somut projeler üzerinden eğitim, sağlık, girişimcilik, sosyokültürel uyum gibi alanlarda yapılacak faaliyetlerle desteklenmesi durumunda başarıya ulaşabilir.

İMEP HAKKINDA

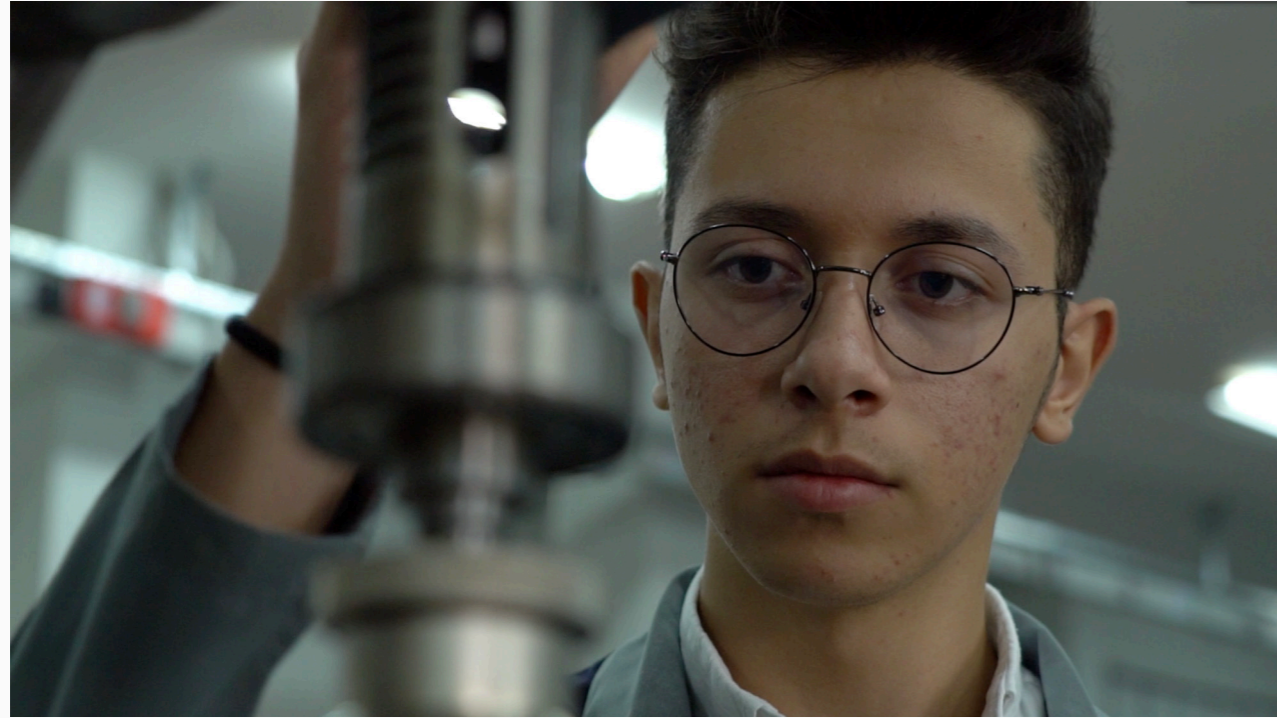
Göç İdaresi Genel Müdürlüğü verilerine göre Türkiye, Ocak 2021 tarihi itibarıyla 3.643.769 geçici koruma altındaki Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapıyor. 15-24 yaş grubundaki Suriyeli genç nüfus aynı tarih itibarıyla 752.617 kişiyle toplam Suriyeli nüfusun %20,9'unu oluşturuyor. Bu nüfusun %56,4'ü erkek, %43,6'sı ise kadından oluşuyor. 2019 yılı sonu itibarıyla Türkiye'deki genç nüfus ise toplam nüfusun %15,6'sını meydana getiriyor.

Eğitim sistemine katılım ele alındığında, Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü Ocak 2020 verilerine göre, 10-13 yaş nüfusu içinden ortaokula devam eden Suriyeli çocuk oranı %70,1 iken, 14-17 yaş grubundan liseye devam eden Suriyeli çocuk oranının %32,5 olduğu görülüyor. MEB Millî Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2019-2020 verilerine göre Türk öğrencilerde bu oran 10-13 yaş arası için %95,9 ve 14-17 yaş için %85 olarak kaydedildi.

Haziran 2020'de Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'nun finansal desteğiyle yayımlanan Türkiye'deki Genç Mültecilere Yönelik Destek Mekanizmalarının Geliştirilmesi için Durum ve İhtiyaç Analizi Çalışması Raporu'na göre, "çalışmak zorunda olmak" %30,2'lik bir oran ile genç mültecilerin eğitimden kopmasında en büyük etken olarak göze çarpıyor. Ne eğitimde ne istihdamda yer alan mülteci gençlerin nüfusa oranı ise aynı raporda %46 olarak saptanmış. Bu oran, Türkiye'deki gençler arasında, TÜİK İşgücü İstatistikleri Mart 2020 verilerine göre %27,9 olarak karşımıza çıkıyor.

Bunun yanı sıra, 2019 yılında %25,4'e yükselen Türkiye'deki gençlerde işsizlik oranına ek olarak, işgücü piyasasında tespit edilen yaklaşık 400.000 kadar açık iş olanağına rağmen, işverenlerin yetişkinler arasında da nitelikli eleman bulma konusunda zorluk çekmeleri, Türkiye işgücü piyasasındaki dar boğazları açık bir şekilde gözler önüne seriyor. Bu durum, Suriyeli girişimciler arasında da çok farklı değil. 2018 yılında Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) iş birliğinde Suriyeli girişimcileri odağına alan bir araştırmada şirketlerin %46'sının yeterli nitelikte işgücüne sahip olmamayı bir zorluk olarak gördüğü anlaşılıyor.

Tüm bu veriler ve saptanan dar boğazlar, yoksulluk döngüsünün kırılmamasını, kayıtsız istihdamın artmasını ve çocuk işçiliği ile mücadelede elde edilen kazanımlarda geriye gidilmesini beraberinde getiriyor. Bu doğrultuda, güçlü meslekî eğitim seçeneklerinin her zamankinden daha da fazla önem kazandığı açıkça görülüyor.

Türkiye'de Kaliteli Çıracılık ve Meslekî Eğitim Yoluyla Suriyeli ve Ev Sahibi Toplulukların İstihdama Erişimlerinin Kolaylaştırılması Programı (İstihdam için Meslekî Eğitim Programı-İMEP) tarafından iyileştirme hizmetlerinin sunulacağı çıracılık eğitimi, okul-işletme ortaklığına dayalı bir eğitim modeli olarak, çıracık öğrencilere bir yandan eğitimlerine devam etme diğer yandan ise geçerli bir mesleği uygulamalı olarak öğrenme olanağı sunuyor. Çıracık eğitimi ayrıca, geçim kaynaklarına erişim imkânı ve iş hastalıklarına, iş kazalarına ve hastalıklara karşı devlet güvencesi barındırıyor. Böylece bahsedilen engellerin aşılması yönünde bütüncül bir çözüm olanağı sunuyor.

İMEP; Adana, Ankara, Bursa, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Konya ve Mersin olmak üzere 12 ilde; Millî Eğitim Bakanlığı ile Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu iş birliğinde Expertise France ve EDUSER tarafından yürütülmektedir. Programın genel amacı; işgücü piyasası ihtiyaçları doğrultusunda, çıracık ve meslekî eğitim yoluyla meslekî beceri kazandırarak Suriyelilerin ve ev sahibi toplulukların sürdürülebilir geçim kaynaklarına ve istihdama erişimlerini kolaylaştırmaktır.

İMEP, bu genel amaca erişmeyi mümkün kılmak üzere üç özel amaç da belirledi. Bu kapsamda İMEP ilk olarak; zorunlu eğitim çağında olduğu halde eğitimine devam etmeyen ve çalışmak durumunda olan çocukları, örgün çıracık eğitime yönlendirerek devlet koruması altında eğitimlerine devam etmelerini ve meslekî eğitim alarak istihdama daha iyi hazırlanmalarını sağlamak ve böylece çocuk işçiliği ile mücadele etmek üzere çaba sarf ediyor.

FON KAYNAĞI	Avrupa Birliği Türkiye'deki Mülteciler için Mali Yardım Programı
PROGRAMIN RESMİ İSMİ	Türkiye'de Kaliteli Çıracılık ve Meslekî Eğitim Yoluyla Suriyeli ve Ev Sahibi Toplulukların İstihdama Erişimlerinin Kolaylaştırılması Programı
FAYDALANICI KURUMLAR	<ul style="list-style-type: none">Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) Mesleki ve Teknik Eğitim Genel MüdürlüğüTürkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK), bağlı birlikler ve meslek odaları
PROGRAMIN SÜRESİ	48 ay
BAŞLAMA TARİHİ	01.01.2020
BÜTÇE	30 milyon Avro
UYGULAMA ORTAKLARI	<ul style="list-style-type: none">Expertise France (Fransız uluslararası teknik iş birliği kurumu)EDUSER Danışmanlık
HEDEF GRUPLAR	<ul style="list-style-type: none">Örgün eğitime devam etmeyen 14-17 yaş grubundaki Suriyeli ve Türk çocuklar ve gençlerMesleki becerilerinin kısıtlı olması nedeniyle kayıtlı istihdama erişemeyen 18-45 yaş grubundaki Suriyeli ve Türk yetişkinlerSosyal Uyum Yardımı aracılığıyla nakit desteği alan SuriyelilerÇıracık öğrenci yetiştiren/yetiştirebilecek olan esnaf-sanatkar işletmeleri başta olmak üzere KOBİ'ler
PROGRAMIN UYGULANACAĞI KURUMLAR	<ul style="list-style-type: none">Gençlere ve yetişkinlere çıracık ve mesleki eğitim sunan 35 mesleki eğitim kurumu, uygulama illerindeki TESK'e bağlı birlikler, ilgili alanlardaki meslek odaları ve çıracık öğrenci yetiştiren/yetiştirebilecek olan işletmeler
PROGRAMIN UYGULANACAĞI İLLER	Adana, Ankara, Bursa, Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli, Konya, Mersin

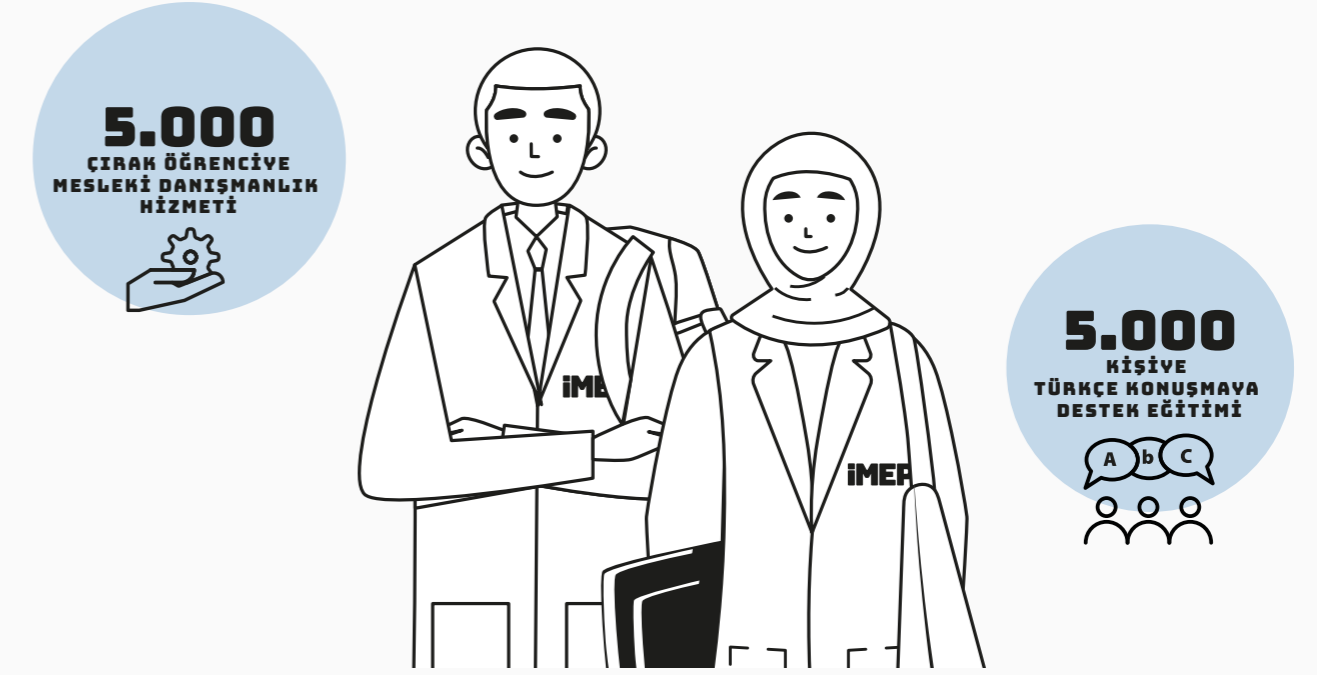
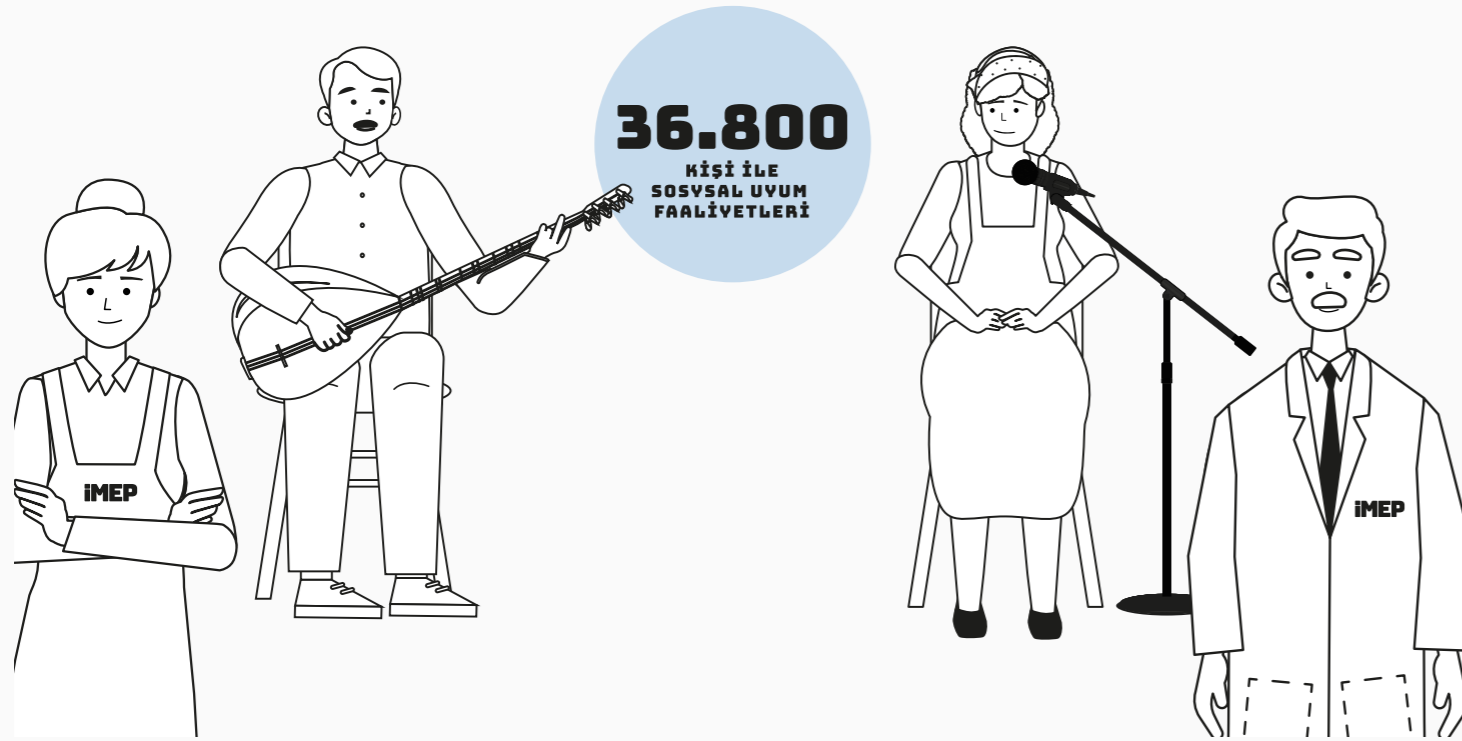
"Çıraklık Eğitimi" nedir?

Çıraklık eğitimi, gençlerin ortaokuldan sonra zorunlu eğitimlerini tamamlamak için devam edebilecekleri örgün eğitim türlerinden biridir. Mesleki eğitim merkezleri tarafından sunulan çıraklık eğitiminin süresi dört yıldır. Bu süre sonunda öğrenciler 12 yıllık zorunlu eğitimi de tamamlamış olurlar. Eğitim süresince öğrenciler, haftada bir veya iki gün mesleki eğitim merkezlerinde teorik eğitim ve haftada dört veya beş gün işyerlerinde uygulamalı eğitim görürler.

İMEP ikinci özel amacı kapsamında ülkemizde aileler, çocuklar ve işletmeler başta olmak üzere kamuoyunu çıraklık ve meslekî eğitim konusunda bilinçlendirmeyi, çıraklık eğitiminin avantajlarını anlatmayı ve toplum gözünde meslekî eğitimin değerini güçlendirmeyi hedefliyor.

İMEP, Türkler ve Suriyeliler arasında sosyal ve ekonomik uyumun artırılmasını desteklemeyi planlıyor ve sunulacak hizmetlerin %60 oranında Suriyelilere, %40 oranında da Türklere ulaşmasını hedefliyor. Program bu kapsamda, örgün çıraklık eğitimine yönlendirilen çocukların aileleri başta olmak üzere yetişkin Suriyeli ve Türklere yaygın meslekî eğitim yoluyla meslekî beceri kazandırarak istihdama erişimlerine yardımcı olmayı da kendine özel bir amaç olarak belirliyor.

Program süresince verilecek eğitimler boyunca 36.800 Türk vatandaşı ve Suriyeli, eğitim ve iş ortamlarında sıklıkla bir araya gelecek, sosyal uyum becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler aracılığıyla birlikte öğrenme, fikir alışverişinde bulunma ve sosyalleşme imkânı elde edecek. Program vasıtasıyla çıraklık ve meslekî eğitim sisteminde kalıcı sistemsel iyileştirmelerin elde edilmesi, çıraklık ve meslekî eğitimin sunduğu avantajlara dikkat çekilerek daha fazla gencin ve yetişkinin sürdürülebilir geçim kaynaklarına erişmesini sağlayacak meslekî becerileri edinmesi bekleniyor.

Bununla birlikte, 2020 yılını etkisi altına alan COVID-19 salgınının eğitime ve geçim kaynaklarına erişime yönelik olumsuz etkileri, var olan sorunları tetiklemeye devam ediyor ve kırılabilir toplulukları daha da kırılabilir hale getiriyor. Bu bağlamda, COVID-19 salgının önemli ölçekte ve uzun süreye yayılan küresel bir ekonomi daralması getireceğini varsayarak, İMEP aracılığıyla gençlere ve yetişkinlere sunulacak hizmetlerin daha da önem kazandığı söylenebilir.

BİZİ BİZ YAPAN ÖYKÜLER

Bu bölümde çıraklık eğitimi öykülerine yer verilen kişiler, İMEP kapsamında yapılacak faaliyetlere örnek oluşturmak amacıyla kendi çıraklık eğitimi deneyimlerini paylaşmaktadırlar.

"İsmim Kardelen. İsmim gibi zor işleri başarmayı seçtim ve başarmaya da devam edeceğim."

Kardelen Rahime Kılıç, Ahi Evran Mesleki Eğitim Merkezi Öğrencisi / Font Döküm Ltd. Şti.

Ahi Evran Mesleki Eğitim Merkezi Dökümcülük Bölümünde eğitim gören Kardelen, bugüne kadar başardıklarıyla gurur duyuyor ve ailesini de gururlandırıyor. Uygulamalı eğitim aldığı işyerindeki usta öğreticisinden öğrendiklerini, ileride kendi çırak öğrencilerine aktarmak ve bu geleneği sürdürmek istiyor.

İMEP kapsamında, 14.400 yeni kayıt yaptırılarak, çıraklık eğitimi yoluyla ev sahibi toplulukların ve Suriyeli gençlerin meslekî beceri kazanmaları ve ekonomik olarak güçlenmeleri amaçlanıyor.

Font Döküm şirketinde Metalurji ve Malzeme Mühendisi olarak görev yapan Duygu, işyerinde eğitim gören çırak öğrencilerin işletmeye olumlu katkıları sağladığını savunuyor. Gelen müşterilerin kendilerini bu anlamda tebrik ettiğini ve çırak öğrenci yetiştirmenin tüm işletmeler için bir teşvik unsuru oluşturduğunu belirtiyor.

"Çırak öğrenciler öncelikle kendi ayakları üzerinde durmayı öğreniyor ve çıraklıktan itibaren yetişip bir meslek edinerek kendileri için her zaman geçerli olacak bir altın bilezik elde ediyorlar."

Duygu Kanoğlu, Metalurji ve Malzeme Mühendisi – Usta Öğretici / Font Döküm Ltd. Şti.

"Okul, hayatımı kolaylaştırdı. Kendime güvenimi artırdı. Müşterilerle daha yakın ilişkiler kurabilmeye başladım. Bir mesleğim olduğu için çok mutluyum."

Nouri Jawish, Siteler Mesleki Eğitim Merkezi Öğrencisi / Muhsin Erkek Kuaförü

Nouri, 8 yıl önce Suriye'den geldiği Türkiye'de Ankara Siteler Meslekî Eğitim Merkezi'ne devam ederek erkek kuaförlüğü alanında kalfalık belgesini aldı. Hâlen eğitimine devam eden Nouri, bir yıl içinde ustalık belgesini almayı planlıyor. İleride büyük bir usta olmak istiyor, kendi dükkanını açarak mesleğini icra etmek ve meslek öğretmek için yeni çırak öğrencilere örnek olmak istiyor.

İMEP kapsamında, 200 sınav komisyonu üyesine, beceriye dayalı ölçme değerlendirme esasları ve Suriyeli öğrencilerin bu süreçteki ihtiyaçlarının karşılanması vb. konularını içeren eğitim destekleri sağlanarak Suriyelilerin sınav ve belgelendirme sürecinde ihtiyaçlarının gözetilmesi hedefleniyor. Böylece kalfalık ve ustalık sınav süreçlerinin Suriyelileri de içerecek biçimde desteklenmesi amaçlanıyor.

"Kalfa" kime denir?

Bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını kazanmış ve bu meslekle ilgili iş ve işlemleri ustanın gözetimi altında kabul edilebilir standartlarda yapabilen kişiyi ifade eder.

"Usta Öğretici" kime denir?

Ustalık yeterliliğini kazanmış; aday çırak, çırak, kalfa ile mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerinin işyerindeki eğitiminden sorumlu; mesleki eğitim tekniklerini bilen ve uygulayan kişiyi ifade eder.

Satılmış, Ankara'daki erkek kuaförü işletmesinde Suriyeli çırak öğrencisi Nouri'nin meslek öğrenmesi için çaba sarf ediyor. Çırak öğrencisine, müşterilerle duygu alışverişinde bulunmanın ve dürüstlüğün önemini vermeye gayret gösteriyor. Mesleğinin gerektirdiği bilgi, becerinin yanı sıra tutum, tavır ve meslek ahlakını da çırak öğrencilerine kazandırmayı önemsiyor.

"Geleceğin ustalarını yetiştirmek çok güzel bir duygu. O insanların başarıya ulaşmaları size de haz veriyor ve kişide daha çok insan yetiştirme isteği uyandırıyor."

Satılmış Tüfekçigil, Usta Öğretici ve İşveren / Muhsin Erkek Kuaförü

İMEP kapsamında, 36.800 kişiye eğitim ve iş ortamında sosyal uyum becerilerini geliştirmek ve onları kaynaştırmak amacıyla Suriyeli ve Türkiyeli genç ve yetişkinlere yönelik karma etkinlikler gerçekleştirilmesi hedefleniyor.

“Benim gibi gençlere, sevdikleri mesleklere yoğunlaşmalarını ve kendi istedikleri meslekleri yapmalarını tavsiye ediyorum.”

İsmail Aktaş, Erkunt Mesleki Eğitim Merkezi Öğrencisi / Hidromek A.Ş.

Erkunt Mesleki Eğitim Merkezi Makine Bölümünde öğrenci olan İsmail, parçalara şekil vermeyi sevdiği için bu meslek dalını seçmiş. Uygulamalı eğitimin teorik bilgileri pekiştirdiğini ve böylece tüm öğrendiklerinin daha fazla akılda kaldığını söylüyor.

İMEP kapsamında, 35 mesleki eğitim kurumuna küçük ölçekli yapım-onarım ve eğitim araç-gereçleri desteği sağlanıyor. Çıraqlara uygulamalı eğitim veren işletmelerin eğitim kapasitesini ve kalitesini artırmak için İMEP, 350 işletmenin eğitim ortamlarının iyileştirilmesine katkı sağlayacak küçük ölçekli yapı işleri desteği verilmesini ve eğitim araç-gereci temin edilmesini planlıyor.

1983 yılında çırak öğrenci olarak girdiği Kozanoğlu Kozmaksan'da bugün şirket ortağı olarak çalışmaya devam eden Aytekin, halihazırda 6 çırak öğrenci yetiştiriyor ve çıraklık geleneğini gururla sürdürüyor.

İMEP kapsamında, usta öğreticilere yönelik iş pedagojisi temelinde “Ergen Psikolojisi”, “Z Kuşağını Anlamak” ve “İşyeri Pratik Eğitimi Uygulama ve İzleme Planı” eğitim içeriklerinin hazırlanması ve işverenlere, usta öğreticilere ve yöneticilere aktarılması planlanıyor.

“Usta” kime denir?

Bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını kazanmış ve bunları mal ve hizmet üretiminde iş hayatınca kabul edilebilecek standartlarda uygulayabilen, üretimi planlayabilen, üretim sırasında karşılaşılabilecek problemleri çözümlenebilen, düşüncelerini yazılı, sözlü ve resim ile açıklayabilen ve üretimle ilgili pratik hesaplamaları yapabilen kişiyi ifade eder.

“Biz, firmam ve ben olarak çırak öğrenci yetiştirmeye devam edeceğiz. Bu sistem var olduğu sürece arkasında duracağız. Yeni gelecek olan çırak öğrencilerimizle de dünya pazarına daha hızlı açılmayı ve hizmet vermeyi amaçlıyoruz.”

Aytekin Kılınç, Usta Öğretici ve İşveren / Kozanoğlu Kozmaksan Ltd. Şti.

23 yaşındaki Ogün, aile mesleği olan fırıncılığı devam ettirmek üzere eğitimini yarıda bırakmak zorunda kalmış. Ancak sevdiği mesleği öğrenmek için eğitimine devam etmek üzere çabasına devam etmiş. Erkunt Mesleki Eğitim Merkezi'nde çıraklık eğitimini tamamlayan Ogün, mezun olur olmaz uygulamalı eğitim aldığı işletmede istihdam edilmiş, kazandığı deneyim sonucunda hâlen Devlet Su İşleri (DSİ) Merkez Bakım Tesisleri'nde atölye ustası olarak görev yapmaya devam ediyor.

İMEP, 3.400 kişiye kariyer becerileri, İŞKUR'a kayıt, mevcut becerileri belgelendirme, iş kurma konularında danışmanlık ve destek hizmeti sağlamayı hedefliyor.

“Yetişkin Eğitimi” nedir?

Türkiye’de yetişkin eğitimi (yaygın eğitim), örgün eğitim sisteminin herhangi bir kademesinde bulunan veya bu kademedeki ayrılmış ya da kademeyi bitirmiş bireylerin hayat boyu öğrenme anlayışı kapsamında bireysel, toplumsal ve istihdam ile ilgili bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirmek amacıyla katıldığı her türlü öğrenme etkinliklerini kapsar.

“Ahi Evran Mesleki Eğitim Merkezi’ndeki eğitimlere katılmak hayatımızdaki en doğru hareketlerden biriydi. Yaptığınız işi düzgün yapmak istiyorsanız, yaşınız kaç olursa olsun, o işin eğitimini aldığınız takdirde ve disiplinli ve çalışkansanız en iyisini yaparsınız.”

Ayşin Sayan ve Arzum Bayraktar, Usta Öğretici ve İşveren / Plume Art Club Güzellik Merkezi

Ayşin ve Arzum, Ankara Ahi Evran Mesleki Eğitim Merkezi’nde önce kalfalık, sonra ustalık ve en sonunda da hayal ettikleri usta öğreticilik eğitimlerine katılarak belgelerini aldılar. Bugün, Plume Art Club Güzellik Merkezi’nde hem güzellik hizmeti veriyor, istihdam sağlıyor hem de kendi elemanlarını yetiştiriyorlar.

İMEP kapsamında, İşyeri Pratik Eğitimi Uygulama ve İzleme Planı hazırlanarak, işletmedeki uygulamalı eğitimin teorik eğitimle ilişkisi sistematik olarak kuruluyor.

“İşletme” nedir?

MEM öğrencilerinin veli/vasisi ile sözleşme imzalayan ve öğrencilerin mevzuat çerçevesinde uygulamalı eğitimlerini aldıkları mal ve hizmet üreten kamu ve özel kurum ve kuruluşlar ile işyerlerini ifade eder.

“Çıraklık eğitimiyle, işi iş üzerinde, fabrika ortamında öğrendim. Çalışma sistemini ve disiplini ben çıraklıkta öğrendim. Bu öğrendiklerimi mesleğime aktararak iş hayatımda başarıyı elde ettim.”

Ogün Aysoy, Atölye Ustası / DSİ 26. Bölge Müdürlüğü Merkez Bakım Tesisleri

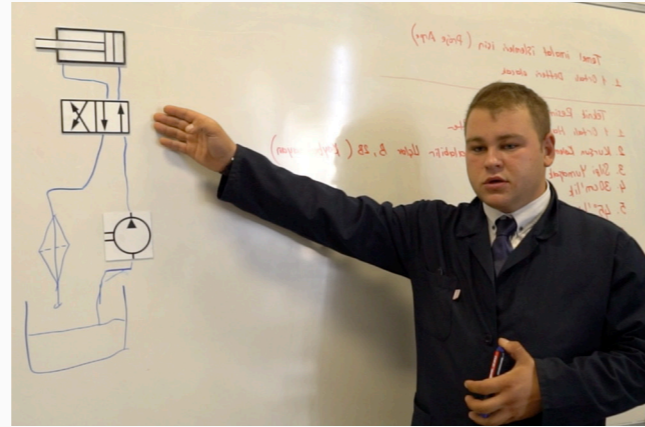
Nazik ve Salim Mermer çifti, dört çocuklarından ikisinin kendi iradeleriyle çıraklık eğitimi almak istediklerinde onları teşvik etmiş olmaktan büyük mutluluk duyuyorlar. Çıraklık eğitimi öğrencilerine verilen ücretin çocuklarına harcamayı ve kazancı elde tutmayı öğrettiğini ve böylece kendilerine olan güvenlerini artırdığını söylüyorlar. Çocukları bugün, Hidromek A.Ş.'de iş hayatına atılarak teknik ressam ve modelist yardımcısı olarak çalışıyor ve kendi ayakları üzerinde duruyorlar.

"Ahmet ve Mehmet çocukluktan çıkıp birey olmanın farkına vardılar. Kendi deneyimlerimi komşularıyla paylaşarak onları da çocuklarını çıraklık eğitimine yönlendirmeleri için teşvik ediyorum. Biz emeğimizin karşılığını aldık."

Nazik ve Salim Mermer, Çıraklık Eğitimi Mezunu Mehmet ve Ahmet Mermer'in Ailesi

İMEP kapsamında, 80.000 kişiye yönelik çıraklık eğitiminin faydaları, meslekî eğitim seçenekleri, çocuk işçiliğinin olumsuz sonuçları konularında farkındalık yaratma çalışmaları ve ulusal çapta iletişim kampanyası yürütülüyor. Böylece, Suriyeli ve Türk ailelere ve gençlere MEM'lere kayıtlı çırak öğrenci olarak devam etmenin avantajları hakkında bilgilendirme yapılıyor.

Çıraklık eğitimine 2015 yılında Erkunt Meslekî Eğitim Merkezi'nde başlayan Mustafa; kalfalık, ustalık, meslek lisesi diploması ve daha sonra da usta öğreticilik belgelerini alarak bugün, eğitimine başladığı Erkunt Meslekî Eğitim Merkezi'nde eğitimci olarak görev yapıyor. Hayalini gerçekleştirdiğini ifade eden Mustafa, geleceğin ustalarını yetiştirmenin mutluluğunu yaşıyor.

"Çıraklık eğitimiyle düşünebilen, üretebilen ve kendi işini kendi yapabilen bireyler ortaya çıkıyor. Bu sistemde, yalnızca öğrenciler değil işverenler de devlet güvencesi altına alınıyor. Onların geleceği bizim de geleceğimiz."

Mustafa Dilek, Usta Öğretici

İMEP çıraklık eğitimini tanıtarak ve hizmet sunma kapasitesini geliştirerek zorunlu eğitim çağında olduğu halde eğitime devam edemeyen ve çalışmak durumunda olan çocukları örgün çıraklık eğitimine yönlendiriyor, devlet koruması altında eğitimlerine devam etmelerini sağlıyor. Böylece kayıtlı istihdama daha iyi hazırlanmalarına ön ayak olarak çocuk işçiliği ile mücadele çalışmalarına katkı sunuyor.

"Çağdaş dünyada olduğu gibi, çocuklarımızı lise çağından itibaren meslekî alanlara yönlendirmek, onlara akademik altyapılarını kazandırmak ama daha da önemlisi, okullarını bitirdiklerinde kollarında meslekî anlamda bir altın bilezik olmasını sağlamak bizim sorumluluğumuzdur."

*Prof. Dr. Kemal Varin Numanoğlu,
Millî Eğitim Bakanlığı Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürü*

Erken dönemde çocukların becerileri, ilgileri, yetenekleri ya da mizaçlarına göre yönelimlerini tespit ederek tasarlanan örgün çıraklık eğitiminin önemini vurgulayan Numanoğlu, Türk ve Suriyeli gençlerin hem eğitimlerine devam etmelerinin hem de iş dünyasında yer alarak meslekî becerilerle donanmalarının istihdama geçişin önündeki engelleri kaldıracağına inanıyor.

İMEP kapsamında, 8.000 yetişkine ulaşılarak meslek ve beceri kursu sunulması, ayrıca 5.000 çırak öğrenciye meslekî danışmanlık hizmeti sağlanması hedefleniyor. Program aynı zamanda, çıraklık eğitiminde yapısal sorunlar yaşanan ve çırak öğrencinin yok denecek kadar az olduğu inşaat teknolojisi, tarım gibi alanlarda modelleme ve pilot çalışmaları yaparak bu alanlara öncelik vermeyi planlıyor.

Kişinin yeteneklerinin hangi mesleğe uygunsa icrasının da bu yönde olması gerektiğini düşünen Palandöken, üç milyonun üzerinde kişinin iş aradığı koşullarda, çıraklık eğitimi sayesinde kalfalık ya da ustalık belgesine sahip olan gençlerin iş bulma kolaylığına dikkat çekiyor. Palandöken'e göre, gençler böylece hem ailelerine ekonomik olarak katkıda bulunabiliyor hem de ticarete daha erken yaşlarda atılma fırsatı elde ediyorlar.

İMEP, 5.000 Suriyeli genç ve yetişkine Türkçe konuşma ve dil eğitimi desteği vererek ev sahibi toplum ve Suriyeliler arasındaki sosyal ve ekonomik uyumun desteklenmesini amaçlıyor. Program, Suriyeli kadınlar için evde üretime uygun mesleklerde meslek kursları ve kadınların kayıtlı istihdama erişmelerine katkı sağlayacak yetişkinlere yönelik meslek kurslarına özel bir önem vermeyi hedefliyor. Bunun yanı sıra, MEM'lerin sosyal etkinlik alanlarını iyileştirerek daha fazla sayıda Suriyeli ve Türkiyeli öğrenciye daha kaliteli hizmet vermeyi planlıyor.

"Müteşebbis insanların yetişmesi için, ticarete yatkın olmak, uluslararası pazarlarda iş bulabilmek ve aranan nitelikli eleman olmak her zaman hayat standartlarını yüksek seviyelere çeken önemli etkenler olmuştur."

*Bendevi Palandöken,
Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Genel Başkanı*

"Çırak" kime denir?

Çıraklık sözleşmesi esaslarına göre bir meslek alanında mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıkları iş içerisinde geliştirilen ve eğitim hayatına devam eden kişidir. Aday çırak ve çırak, öğrenci statüsündedir, her türlü öğrencilik haklarından yararlanır. Bu nedenle işyerinde çalışan işçi sayısına dâhil edilmezler. Aday çırak ve çırak öğrenciler uygulamalı eğitimlerini işyerlerinde, teorik eğitimlerini MEM'lerde yaparlar. Çıraklık eğitiminde teorik ve uygulamalı eğitim birbirlerini tamamlayacak şekilde planlanır ve yürütülür.

İMEP kapsamında, 14.400 yeni çırak öğrenciye ulaşılarak çıraklık eğitimi yoluyla ev sahibi toplulukların ve Suriyeli gençlerin meslekî beceri kazanmaları ve ekonomik olarak güçlenmeleri amaçlanıyor.

"Çırak öğrenciler öncelikle kendi ayakları üzerinde durmayı öğreniyor ve çıraklıktan itibaren yetişip bir meslek edinerek kendileri için her zaman geçerli olacak bir altın bilezik elde ediyorlar."

İLLERİMİZİ BELİRLLEDİK

İMEP olarak; programın uygulanacağı illerin, eğitim kurumlarının ve meslek alanlarının belirlenmesi için Mart-Ağustos 2020 tarihleri arasında iki aşamalı bir araştırma gerçekleştirdik.

Araştırmanın ilk basamağı olan Masabaşı Çalışması, açık kaynak verilerin dört kategoride toplanan 18 kritere göre derlenmesi ve analiz edilmesinden oluştu. Çalışma; nüfus ve okullaşma oranları, eğitim, istihdam ve sosyoekonomik gelişim eğilimleri, öğrenci, işçi ve işletme sayıları gibi birçok verinin, sosyoekonomik durum, çıraklık eğitimi arz ve kapasitesi ile bu arz talebin uyumu başlıkları altında derlenmesinden oluştu.

Masabaşı Çalışması sonucunda toplam 13 il, 48 ilçe ve 49 mesleki eğitim merkezi (MEM) ile mesleki ve teknik Anadolu lisesinin (MTAL) alan araştırması kapsamına alınmasına karar verildi.

13 ilde gerçekleştirdiğimiz 54 odak grup görüşmesi ve 126 bireysel görüşmeden oluşan Alan Araştırması ise İMEP'in kapsamının netleşmesine olanak sağlayan veriler sundu.

İMEP, araştırmalarının sonucunda çarpıcı bulgular elde etti. Bunlardan bazılarına göre;

- ✓ Türkiye'de en fazla çalışanın istihdam edildiği 10 sektörden 5'inde çıraklık eğitimi verilmiyor.
- ✓ COVID-19 salgınına rağmen birçok sektördeki nitelikli eleman ve çırak öğrenci talebi devam ediyor.
- ✓ Çırak öğrenciler, uygulamalı eğitim alacak işyeri bulmakta zorluk çekiyor.
- ✓ Düşük teknolojiyle üretim yapan küçük işletmelerdeki işgücü devri fazlalığı kayıt dışı istihdamı artırıyor.
- ✓ Gelişmiş eğitim araç ve gereçleri, öğrencilerin teorik konuları daha iyi anlamalarına yardımcı oluyor.
- ✓ MEM'ler ile işletmeler arasındaki iletişimin güçlendirilmesine ihtiyaç duyuluyor.
- ✓ Birçok işletme, usta öğreticilik belgesine sahip personeli olmadığından çırak öğrenci kabul edemiyor.
- ✓ Çırak öğrenciler ile usta/usta öğreticiler arasında kuşak çatışması bulunuyor.
- ✓ Çırak öğrencilerin işyerinde alacağı uygulamalı eğitimin kalitesinin yükseltilmesi için işletmeler yardıma ve rehberliğe ihtiyaç duyuyor.
- ✓ Yetişkin eğitimi kapsamında Suriyeli kadınların işgücüne katılımlarını destekleyecek özel çalışmalar yapılması gerekiyor.

İşgücü piyasası, çıraklık eğitimi arzı, çıraklık eğitimi talebi ile iletişim ve iş birliği ana kategorilerinde analiz edilen veriler ışığında İMEP'in 12 ilde 33 meslekî eğitim kurumunda (31 MEM ve 2 MEM programı uygulayan MTAL) uygulanması kararlaştırıldı. Seçilen bu kurumlarda ve ayrıca süreçte belirlenecek kamu veya özel sektöre ait diğer mesleki eğitim merkezlerinde yetişkinlere yönelik meslek kurslarının verilmesi planlandı. Programın uygulandığı illerde ulaşmayı hedeflediği kitle, Türkiye nüfusunun %19,3'üne ve Türkiye'de yaşayan Suriyeli nüfusun %43,9'una denk geliyor.

İMEP kapsamında birlikte çalışılacak 33 meslekî eğitim kurumunda hâlihazırda yaklaşık 29.000 öğrenci eğitim görüyor. İMEP, yürüteceği faaliyetler kapsamında bu kurumların kapasitesini yaklaşık %50 oranında artırmayı (14.400 öğrenci) hedefliyor. Bu hedefin %60'ını (yaklaşık 9.000 öğrenci) Suriyeli gençlerin oluşturması planlanıyor.

Son olarak araştırma bulguları çerçevesinde İMEP, 10 meslek alanını öncelikli ve ağırlıklı olarak desteklemeye karar verdi.

Alan araştırması bulguları 4 kategoride analiz edilmiştir:

1. Elektrik-Elektronik Teknolojisi
2. Motorlu Araçlar Teknolojisi
3. Giyim Üretim Teknolojisi / Moda Tasarım Teknolojileri
4. Metal Teknolojisi
5. Makine Teknolojisi
6. Mobilya ve İç Mekân Tasarımı
7. Yiyecek İçecek Hizmetleri
8. Ayakkabı ve Saraciyeye Teknolojisi
9. Tarım
10. İnşaat Teknolojisi

En fazla çalışanın istihdam edildiği 5 sektörden 3'ü olan Giyim Üretim Teknolojisi/Moda Tasarım Teknolojileri, Yiyecek İçecek Hizmetleri ve İnşaat Teknolojisi sektörleri ise İMEP kapsamında desteklenecek öncelikli alanlar olarak belirlendi.

Kapsam belirleme araştırma özetinin tam metnine <http://imep.org/index.php/yayinlarimiz/> bağlantısı üzerinden erişilebilir.

"Mesleki Eğitim Merkezi" nedir?

Millî Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı olarak görev yapan, örgün çıraklık eğitiminin teorik kısmından sorumlu olan eğitim kurumlarıdır.

BİZDEN HABERLER

SOSYAL MEDYA HESAPLARIMIZI AÇTIK

Sosyal medya hesaplarımıza aşağıdaki bağlantılardan ulaşabilirsiniz.

IMEP WEB SİTESİNİ YAYINLADIK

IMEP, program kapsamında ürettiği yazılı ve görsel içeriklerin tamamını tek bir internet sitesinde yayınladı.

Program hakkında ayrıntılı bilgilerin yer aldığı İMEP web sitesinden, bugüne kadar yürütülmüş çalışma ve araştırmaların raporlarına ve program kapsamında hazırlanmış tüm iletişim materyallerine ulaşmak mümkün.

Uygulanmaya başladığı 1 Ocak 2020 tarihinden bu yana, 80.000 kişiye yönelik çıraklık eğitiminin faydaları, meslekî eğitim seçenekleri, çocuk işçiliğinin olumsuz sonuçları konularında farkındalık yaratma çalışmaları ve ulusal çapta iletişim kampanyası yürütmeyi amaçlayan İMEP, sürekli güncellenen web sitesi aracılığıyla başarı hikâyelerine yer veriyor. Çıraklık eğitimi ve İMEP'in uygulama alanlarında sıkça sorulan sorular yine İMEP web sitesinde yanıt buluyor.

Daha fazla bilgi için www.imep.org adresini ziyaret edebilirsiniz.

2020-2021 KAYIT ÇALIŞMALARINI DESTEKLEMELİK ÜZERE İLETİŞİM KAMPANYASI YÜRÜTTÜK

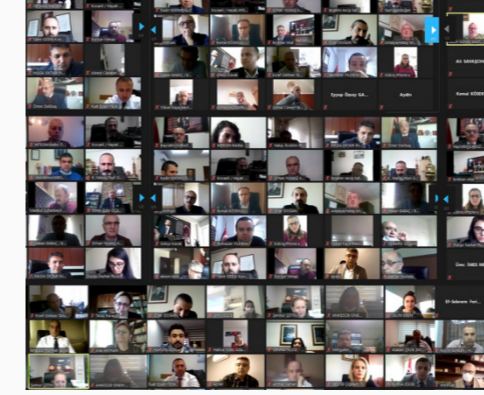
14.400 yeni çırak öğrenci kaydı hedefiyle yola çıkan İMEP, Ağustos-Eylül 2020 aralığında, 14-17 yaş grubunda olan gençlerin ve ailelerinin çıraklık eğitimini daha yakından tanımalarına yardımcı olmak, işletmelerin çırak öğrenci yetiştirmeye yönelik bilgi gereksinimlerini karşılamak ve MEM'ler tarafından yürütülen kayıt çalışmalarını desteklemek üzere bir iletişim kampanyası gerçekleştirdi.

90 bine yakın broşür, 17 bine yakın poster ve 400'den fazla pankartın hazırlandığı kampanya kapsamında Suriyeli ve ev sahibi toplulardan aileler, gençler ve işverenlere yönelik farklı içerikler hazırlandı. 13 ilde toplam 111 merkeze dağıtım yapılan iletişim materyalleri, aynı zamanda İMEP web sitesi ve sosyal medya hesaplarından paylaşılan Arapça ve Türkçe dillerindeki işitsel ve görsel malzemelerle de desteklendi.

Tüm iletişim materyallerine <http://imep.org/index.php/yayinlarimiz/> adresinden ulaşılabilir.

IMEP TANIŞMA VE BİLGİLENDİRME TOPLANTILARI YAPTIK

IMEP faaliyetlerinin yürütüleceği 12 ilin Millî Eğitim Müdürlüğü temsilcileri, program ortağı olan meslekî ve teknik eğitim kurumu yöneticileri ile 09.11.2020 tarihinde; Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği temsilcilerinin katılımıyla da 11.11.2020 tarihinde tanışma ve bilgilendirme toplantıları gerçekleştirildi. Millî Eğitim Bakanlığı Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Sosyal Ortaklar ve Projeler Daire Başkanı Sayın Şennur Çetin ve İşyeri Tabanlı Meslekî Eğitim Daire Başkanı Sayın Süleyman Akgül ile Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu Genel Sekreter Yardımcısı Sayın Yasemin Ertekin tarafından açılış konuşmalarının yapıldığı toplantılarda İMEP kapsamında gelecek dönemde atılacak adımlar ele alındı.

IMEP 1. YÖNLENDİRME KOMİTESİ TOPLANTISINI 29 EYLÜL'DE GERÇEKLEŞTİRDİK

IMEP'in 1. Yönlendirme Komitesi Toplantısı, 29 Eylül 2020 tarihinde çevrim içi olarak gerçekleştirildi. İlgili kurum ve kuruluş temsilcilerinin katılımıyla gerçekleşen toplantıda İMEP kapsamında hâlihazırda yapılan çalışmalar ve gelecek 6 ayın planlaması katılımcılarla paylaşıldı.

Program tarafından yürütülen araştırma (Masabaşı Çalışması, Alan Araştırması ve COVID-19'un çıraklık eğitimine etkisi) bulgularının da sunulduğu toplantı, tüm katılımcıların soru ve cevap bölümündeki katkı ve bilgi paylaşımlarıyla son buldu.

IMEP Yönlendirme Komitesi toplantıları yılda iki kez, MEB Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü ve TESK eş başkanlığında; ilgili kamu kurumları, meslek kuruluşları, sosyal ortaklar, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu temsilcilerinin üyeleri ve Türkiye'deki Mülteciler için Mali Yardım Programı'nın finansal destek sağladığı çalışmalar başta olmak üzere, Suriyelilerin eğitimi ve istihdamı ile ilgili benzer proje ve program uygulayan kuruluş temsilcilerinin katılımı ve Expertise France'in sekreteryası aracılığıyla düzenleniyor.

RESMÎ AÇILIŞ ETKİNLİĞİMİZİ 16 ARALIK'TA ÇEVİRİMİÇİ DÜZENLEDİK

IMEP resmî açılış etkinliği 16 Aralık 2020 tarihinde çevrimiçi olarak 143 kişinin katılımı ile gerçekleştirildi. Program hakkında genel bilgilendirme ve tanıtım videosu sunumlarıyla başlayan etkinlik Expertise France, Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, Millî Eğitim Bakanlığı ve Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı temsilcilerinin açılış konuşmalarıyla devam etti.

Etkinlik sırasında yapılan konuşma ve sunumlarda, İMEP'in Türkiye'de şimdiye kadar Avrupa Birliği fonları tarafından desteklenen en bütüncül çıraklık ve meslekî eğitim programı olma özelliği taşıması ve sunduğu güçlü sistem sayesinde 22.400 Türk vatandaşı ile Suriyeli genç ve yetişkinin kayıtlı istihdama geçişini kolaylaştıracağına vurgu yapıldı.

Açılış konuşmaları sırasında, Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı FRIT Ofisi Koordinatörü Sayın Halil Afşarata, program faaliyetlerinin en kısa zamanda hedeflenen kitlelere ulaşmasının önemini vurguladı.

COVID-19 ÇIRAKLIK EĞİTİMİNİ NASIL ETKİLEDİ?

İMEP, 15 Mart – 1 Haziran 2020 tarihleri arasında, COVID-19 salgınının çıraklık eğitimine olan etkisini inceleyen bir araştırma gerçekleştirdi. 13 ildeki 41 Meslekî Eğitim Merkezi'nde (MEM) çevrimiçi anketler üzerinden yürütülen araştırma 432 işletme, 245 Esnaf ve Sanatkarlar Odaları temsilcisi, 378 MEM öğretmeni, 124 MEM yöneticisi ve 8 Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (ESOB) temsilcisi olmak üzere toplam 1.187 katılımcıyla gerçekleştirildi.

Özellikle eğitim sektörünü ve küçük çaplı işletmeleri derinden etkileyen COVID-19, 2020 yılının en sıcak konusu olarak gündemde yerini aldı. İMEP tarafından gerçekleştirilen "COVID-19 Salgınının Çıraklık Eğitimine Etkisi Araştırması" da bu etkinin çıraklık eğitimi üzerindeki boyutlarını gözler önüne serdi. Araştırma, Türk ve Suriyeli çırak öğrencilerin salgından etkilenme düzeylerinde benzerlik tespit etti. Bununla birlikte, çıraklık eğitiminin teorik ve uygulamalı eğitim bileşenlerinin kesintiye uğraması, çırak öğrencilerin ekonomik ve psikolojik durumlarındaki olumsuzluklar ve çırak öğrencilerin bir kısmının kayıt dışı istihdama yönelmesi gibi araştırma bulguları özellikle dikkat çekti.

Salgının Çırak Öğrenciler Üzerindeki Etkileri

- Çıraklık eğitiminin teorik ve uygulamalı eğitim bileşenleri kesintiye uğradı
- Çırak öğrencilerin aile geçimine sağladıkları katkı azaldı
- Çırak öğrencilerin psikolojik durumları olumsuz yönde etkilendi
- Çırak öğrencilerin bir kısmı kayıt dışı istihdama yönelmek durumunda kaldı
- Sınavlar ertelendi, mezuniyet ve belge alımlarında gecikmeler yaşandı

Çırak öğrenciler salgından olumsuz etkilendi

Araştırmanın sayısal verileri incelendiğinde, çıraklık eğitimi kapsamında sınırlı düzeyde uzaktan teorik eğitim sağlandığı ve öğrencilerin yalnızca %39'unun bu eğitimlere katılabildiği görüldü. Bu dönemde işletmelerde verilen uygulamalı eğitimler de aksadı ve bu eğitimler %22 oranında yetersiz ve %58 oranında kısmen yeterli bulundu. Araştırmaya göre, MEM'lerin önemli bir bölümünün uzaktan eğitim alanında öğretmen düzeyinde bilgi ve deneyim paylaşımı yaptığı görüldü.

%83

Öğretmen düzeyinde uzaktan eğitim alanında bilgi ve deneyim paylaşımı yapan MEM'lerin oranı

%54

Diğer okullarla uzaktan eğitim alanında bilgi ve deneyim paylaşımı yapan MEM'lerin oranı

%15

Uluslararası uzaktan eğitim platformları ile iletişime geçerek deneyim paylaşımı yapan MEM'lerin oranı

Son olarak, araştırma bulguları arasında önümüzdeki 6 aylık dönemde salgının çırak öğrenciler üzerindeki olumsuz etkisinin artarak süreceğinin beklendiği ve MEM'lerin %55'inin beklenmeyen durumlara hazırlıklı olduğu tespit edildi. İşletmelerin %69'unda çırak öğrenci yetiştirmeye yönelik olumlu yaklaşımının değişmediği bulgusu ise salgının tüm olumsuzluklarına rağmen umut verici bulundu.

Araştırma sonuçlarının geniş raporuna <http://imep.org/index.php/yayinlarimiz/> adresi üzerinden erişilebilir.

**"İsmim Kardelen.
İsmim gibi zor işleri
başarmayı seçtim
ve başarmaya da
devam edeceğim."**

ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEMDE BİZİ BEKLEYENLER

Erişim stratejisi ve kılavuzu

Sahadaki ekipler için oluşturduğumuz Erişim Stratejisi ve Kılavuzu doğrultusunda eğitimler ve ziyaretler düzenleyeceğiz. Erişim faaliyetleri kapsamında illerde Mobil Ekipler (MOBEK) ve Çıracılık Tarama, Eşleştirme ve İzleme Ekipleri (ÇTEİ) kurarak ev ve işyeri ziyaretlerine başlıyoruz.

İhtiyaç analizleri

İşyeri personelinin ve uygulamalı eğitim ortamlarının, mesleki eğitim merkezi personelinin ve teorik eğitim ortamlarının iyileştirilmesine yönelik ihtiyaç analizi çalışmaları yürüteceğiz.

Teşvikler

Okulların açılması durumunda, seçilen kurumlarda çıracılık eğitimine devam eden öğrencilere öğle yemeği, kırtasiye, Türkçe konuşma desteği gibi teşvikleri uygulamaya başlayacağız. Okulların açılmaması durumunda bu teşvikleri öğrencilerin uygulamalı eğitim gördükleri işletmeler üzerinden gerçekleştireceğiz.

Çalışma grupları

İşyeri Denetleme ve Danışmanlık Gruplarının yapıları ve işleyişlerinin iyileştirilmesi konusunda bir Çalışma Grubu oluşturacağız.

Çocuk işçiliği ile mücadele

Çocuk işçiliği ile mücadeleye yönelik gerçekleştirilecek ulusal iletişim kampanyası için bir strateji oluşturacağız ve "Bilgi Tutum Davranış Araştırması" gerçekleştireceğiz.

İletişim ve görünürlük materyalleri

Programa ilişkin çocukları, aileleri ve işletmeleri çıracılık eğitimine davet edecek bilgilendirme materyalleri üretecek ve dağıtacağız.

Sosyal uyum

Koşullar elverdiği ölçüde sosyal uyum faaliyetleri düzenleyeceğiz.

Çıracık öğrenci forumu

Çıracık öğrencilerin seslerini duyuracağı ve fikir alışverişinde bulunacağı "Çıracık Öğrenci Forumu"nun ilki için çalışmalarımızı hızlandıracacağız.

Yüz yüze eğitime hazırlık

İMEP kapsamına alınan okulların yüz yüze eğitime geçişlerini desteklemek üzere Okulum Temiz sertifikasını edinmelerini kolaylaştıracak materyallerin teminini sağlayacağız.

SAYILARLA İMEP

14.400

çıraklık eğitimine yeni kayıt ve 4 yıl boyunca destek

8.000

yetişkinlere meslek ve beceri kursu

3.400

kişiyeye kariyer becerileri, İŞKUR'a kayıt, mevcut becerileri belgelendirme, iş kurma konularında danışmanlık ve destek

35

gençlere ve yetişkinlere çıraklık ve mesleki eğitim sunan mesleki eğitim kurumuna destek

5.000

Suriyeli genç ve yetişkinlere Türkçe konuşma ve dil eğitimi

5.000

çırak öğrenciyeye mesleki danışmanlık hizmeti

350

kişilik personel eğitimi, rehber öğretmenlere psikososyal destek eğitimi

350

işletmede çırak öğrencilerin eğitim ortamının iyileştirilmesine katkı

5.000

Çırak öğrencilerin işyerindeki eğitimini sağlayan işveren, usta öğretici ve yöneticiye yönelik işletmede çıraklık eğitimi konusunda kapasite geliştirme çalışmaları

570

Mesleki eğitim alanında aktif rolü olan yerel mekanizmalarda görevli temsilciye yönelik eğitim çalışmaları

36.800

kişiyeye eğitim ve iş ortamında sosyal uyum becerilerini geliştirmeye yönelik etkinlikler

80.000

kişiyeye yönelik çıraklık eğitiminin faydaları, mesleki eğitim seçenekleri, çocuk işçiliğinin olumsuz sonuçları konularında farkındalık çalışmaları

"Aday Çırak" kime denir?

Çırak öğrenciliğe başlama yaşını doldurmamış, çıraklık eğitimi döneminden önce kendisine işyeri ortamı tanıttılan, sanat ve mesleğinin ön bilgileri verilen kişidir.

"Çıraklık eğitimiyle yalnızca öğrenciler değil işverenler de devlet güvencesi altına alınıyor. Onların geleceği bizim de geleceğimiz."

BUNLARI BİLİYOR MUSUNUZ?

Çok farklı işlerde çalıştırılmalarına rağmen çocukların yaptıkları her iş çocuk işçiliği kapsamına girmemektedir. Hangi işin çocuk işçiliği sayılıp hangisinin sayılmayacağı çocuğun yaşına, iş ortamı ve koşullarına, yapılan işin türüne, çalışma saatlerine, çocuğun eğitimine etkisine ve ayrıca ülkelerin bu alanda belirlediği politikalar ve hukuki düzenlemeler gibi çeşitli ölçütlere göre belirlenir.

Çocukların yaptığı işler

- Cep harçlığı kazanmak amacıyla
- Sadece tatillerde ya da eğitimlerini aksatmadan
- Düşük çalışma saatlerinde
- Aile işinde

Çocuğun çalışması

- Asgari çalışma yaşı 15 yaş ve üzerinde
- Mesleki eğitimin bir parçası olarak ya da para kazanmak amacıyla
- Yasaların belirlediği koşullarda ve sürelerde
- Yaşına uygun işlerde

Çocuk işçiliği

- Asgari çalışma yaşının altında
- Yaşı ne olursa olsun çocuk için zihinsel, fiziksel, toplumsal ya da ahlâki açılarından tehlikeli ve zararlı işler
- Yaşına uygun olmayan iş ve koşullarda
- En kötü biçimdeki çocuk işçiliği kapsamında olan işler

ÇOCUK İŞÇİLİĞİNE YÖNELİK KAVRAMLAR

Çocuk Çalışması

Çocuğa beceri ve deneyim kazandıran, çocuğun gelişimine ve ailesine katkı sağlayan, çocuğun korunarak, kollanarak ve gözetilerek çalıştığı işler, çalışan çocuk kavramı içinde değerlendirilir. Bazı işler yapısı, niteliği ve özel koşullara sahip olması itibarıyla çocuk işçiliği olarak görülmemektedir. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından ortaya konduğu üzere ailesine ev işlerinde yardımcı olmak, aile işletmelerinde okul saatleri dışında ve okul tatillerinde cep harçlığı kazanmak için çalışmak gibi faaliyetler çocukların pratik bilgi ve becerilerini geliştireceği için yararlı hatta gerekli kabul edilebilmektedir.

Çocuk İşçiliği

Dünyada pek çok çocuk ve genç, sağlıklarına zararlı, güvenliklerini ihlâl eden, onları eğitimlerinden alıkoyan ve uzun saatler süren işlerde, uygunsuz koşullar altında çalışmaktadır. Uluslararası Çalışma Örgütüne (ILO) göre bu tür çalışma, çocuk hakları açısından önemli bir hak ihlâli olarak kabul edilmektedir. Çocuk işçiliği en temelde eğitim hakkı olmak üzere çocuğun sahip olduğu hakları yaşamasına engel olan, sağlığına, fiziksel ve psikososyal gelişimine zarar veren işlerde çalıştırılmasıdır.

Çocuk İşçiliğinin Önlenmesi

Önleme kavramı, bir olayın meydana gelmesine engel olmak için yapılan faaliyetler bütünü olarak tanımlanabilir. Aynı zamanda, ortaya çıkan veya çıkma riski olan bir tehlikenin durdurulması ve önüne geçilmesi için yapılan faaliyet olarak da tanımlanmaktadır. Çocuklar çalışmaya başlamadan ya da sorun henüz ortaya çıkmadan önce çocuk işçiliğine engel olmak mücadelenin ilk kritik adımındır.

4857 Sayılı İş Kanunu'nun 71'inci maddesine göre 15 yaşını doldurmamış çocukların çalıştırılması yasaktır.

Ancak, 14 yaşını doldurmuş ve zorunlu ilköğretim çağını tamamlamış olan çocuklar, bedensel, zihinsel, sosyal ve ahlaki gelişmelerine; eğitime devam edenler ise okullarına devamına engel olmayacak hafif işlerde çalıştırılabilir. 14 yaşını doldurmamış çocuklar ise, bedensel, zihinsel, sosyal ve ahlaki gelişmelerine ve eğitime devam edenlerin okullarına devamına engel olmayacak sanat, kültür ve reklam faaliyetlerinde yazılı sözleşme yapması ve her bir faaliyet için ayrı izin alması şartıyla çalıştırılabilirler.

EN KÖTÜ BİÇİMDEKİ ÇOCUK İŞÇİLİĞİ

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), 1999 yılında 182 No'lu "En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi" ve buna bağlı 190 Sayılı Tavsiye Kararını hazırlamış ve kabul etmiştir. Bu Sözleşmenin amaçları bakımından "çocuk" terimi 18 yaşın altındaki herkese uygulanır.

Bu Sözleşmenin amaçları bakımından "en kötü biçimlerdeki çocuk işçiliği" ifadesi şunları kapsar: Çocukların alım-satımı ve ticareti, çocuğun fuhuşta veya pornografik yayınlarda kullanılması, çocuğun uyuşturucu maddelerin üretimi ve ticareti gibi yasal olmayan faaliyetlerde kullanılması, doğası veya gerçekleştirildiği koşullar itibarıyla çocukların sağlık, güvenlik veya ahlaki gelişimleri açısından zararlı olan işler.

Türkiye, 2 Ağustos 2001 tarihinde 182 No'lu ILO Sözleşmesini kabul etmiş ve Sözleşme hükümlerine göre ulusal mevzuatını yeniden düzenlemiştir. Buna göre ülkemizde en kötü biçimlerdeki çocuk işçiliği:

Sokakta çalışma, küçük ve orta ölçekli işletmelerde ağır ve tehlikeli işlerde çalışma ve tarımda aile işleri dışında, ücret karşılığı gezici ve geçici tarım işlerinde çalışma olarak gruplandırılır.

KÜNYE

Yayınlayan:

Expertise France

Program adı:

Türkiye'de Kaliteli Çıracılık ve Mesleki Eğitim Yoluyla Suriyeli ve Ev Sahibi Toplulukların İstihdama Erişimlerinin Kolaylaştırılması Programı (İstihdam için Mesleki Eğitim Programı-İMEP)

www.imep.org

Uygulayıcı ortaklar:

Expertise France

EDUSER

Yayın sorumlusu:

Fatma Özdemir Uluç, Ekip Lideri

İçerik derleme ve tasarım:

Sanatati Medya Prodüksiyon

Çizimler ve fotoğraflar:

Expertise France

URL bağlantılar:

Bu yayın, harici internet sayfalarına referanslar içerir. Bu yayında bağlantısı verilen harici web sitelerinin içeriğinin sorumluluğu her zaman ilgili yayıncılarına aittir.

Sosyal medya:

[f](#) VETFORJOB

[t](#) IMEP_VET4JOB

[i](#) imepvet4job

[v](#) IMEP-VET4JOB

[in](#) IMEP-VET4JOB

İMEP-VET4JOB

Ankara, Türkiye 2021

Bu yayın Avrupa Birliğinin finansal desteğiyle hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla EXPERTISE FRANCE ve EDUSER'in sorumluluğu altındadır ve Avrupa Birliğinin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

Türkiye'de Kaliteli Çıracılık ve Mesleki Eğitim Yoluyla Suriyeli ve Ev Sahibi Toplulukların İstihdama Erişimlerinin Kolaylaştırılması Programı (İstihdam için Mesleki Eğitim Programı-İMEP), Millî Eğitim Bakanlığı ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu iş birliğinde Expertise France ve EDUSER tarafından yürütülmektedir. Avrupa Birliği Türkiye'deki Mülteciler için Mali Yardım Programı tarafından finanse edilen İMEP, işgücü piyasası ihtiyaçları doğrultusunda çıracılık ve mesleki eğitim yoluyla ev sahibi toplulukların ve Suriyelilerin mesleki becerilerini destekleyerek sürdürülebilir geçim kaynaklarına ve kayıtlı istihdama erişmelerini kolaylaştırmayı amaçlamaktadır.

This project is funded by the European Union.
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir.
هذا المشروع تم تمويله من قبل الاتحاد الأوروبي

Improving the Employment Prospects for the Syrian Refugees and Host Communities
by High-Quality VET and Apprenticeship in Turkey

Türkiye’de Kaliteli Çıraklık ve Mesleki Eğitim Yoluyla
Suriyeli ve Ev Sahibi Topulukların İstihdama Erişimlerinin Kolaylaştırılması Programı

برنامج تسهيل توظيف السوريين والمجتمعات المضيفة من خلال التدريب والتعليم المهني
لطلاب المهنة في تركيا

İMEP
İstihdam için Mesleki Eğitim Programı

CEVHER

SAYI 01

MART 2021

İstihdam için Mesleki Eğitim Programı-İMEP

